

Landstingsstyrelsen
Hälsa- och sjukvårdsutskottets presidium

2005-06-28

Närvarande:

Ordföranden Inger Ros

1:e vice ordföranden Birgitta Sevefjord

2:e vice ordföranden Christer Wennerholm

Beställardirektör, bitr. landstingsdirektör Anna-Stina Nordmark Nilsson

T.f. avdelningschef Göran Rådö

Landstingsrådssekreterare Yvonne Lettermark

§ 1. Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat och anförde att sammanträdet utlysts för att samråda om vilka beslut som behöver fattas med anledning av de lagändringar som träder i kraft den 1 juli 2005 när det gäller assisterad befruktning.

§ 2. Inför sammanträdet hade utsänts tjänsteutlåtande 2005-06-07 (bifogas).

Under diskussionen konstaterades att presidiet var enigt om att ärendet var brådskande och att ordföranden med stöd av gällande delegationsbestämmelser skulle fatta det beslut som anges i § 3 nedan och att information om beslutet skulle delges hälso- och sjukvårdsutskottets ledamöter och ersättare och anmälas vid utskottets nästa sammanträde.

§ 3. Ordföranden beslöt

att assisterad befruktning enligt de nya regler som gäller från den 1 juli 2005 inom Stockholms läns landsting ska ske på det sätt som redovisas i bilagda tjänsteutlåtande och att eventuellt erforderliga anpassningar av reglerna ska göras när Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd föreligger.

att understryka vikten av att alla personer som är aktuella för assisterad befruktning behandlas lika oavsett sexuell läggning.

Vid protokollet

Göran Rådö

Justeras

Inger Ros

Handläggare:
Göran Rådö

Nya regler från den 1 juli 2005 om assisterad befruktning

Från och med den 1 juli 2005 får assisterad befruktning med donerade spermier utföras i svensk sjukvård också beträffande en kvinna som är registrerad partner eller sambo med en annan kvinna. Assisterad befruktning kan utföras dels i form av insemination, dels i form av befruktning utanför kroppen. Bestämmelser om detta finns i lagen (1984:1140) om insemination och lagen (1998:711) om befruktning utanför kroppen. Lagarna kompletteras med föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen (SOSF 2002:13). Behandlingarna har hittills fått utföras endast om kvinnan är gift eller sambo med en man.

Insemination med spermier från givare får endast utföras vid offentligt finansierade sjukhus under överinseende av läkare med specialistkompetens i gynekologi och obstetrik.

När det gäller befruktning utanför kroppen gäller enligt lagen följande:

”Befruktning av ägg från kvinna, i vars kropp ägget skall införas, med spermier från kvinnans make eller sambo får inte utan Socialstyrelsens tillstånd utföras annat än vid offentligt finansierade sjukhus. Vad nu sagts gäller också införande av ägget i kvinnans kropp.

Kommer ägget inte från kvinnan eller spermien inte från kvinnans make eller sambo får befruktning och införande endast ske vid de sjukhus som upplåtit enhet för utbildning av läkare enligt avtal mellan de universitet som bedriver läkarutbildning och berörda landsting”.

Socialstyrelsen väntas inom kort utfärda nya föreskrifter och allmänna råd med anledning av lagändringarna.

I sammanhanget bör nämnas att när en givare lämnar sperma sker blodtester avseende olika sjukdomar. Sperman fryses ner och samma tester görs på nytt sex månader senare. Om båda proven är negativa, får den sperma som lämnades vid det första provtagningstillfället användas. De medgivanden som givare hittills lämnat på fastställd blankett innebär ett godkännande av att sperman används för befruktning av kvinna som är gift eller samboende med en man. Det innebär i praktiken att insemination enligt de nya reglerna inte kan ske förrän i början av år 2006. Av etiska skäl bör sjukhuset inte

kontakta givare som redan lämnat sperma för att fråga om de kan godkänna att sperman används även för insemination enligt de nya reglerna.

Överväganden och förslag

Mot bakgrund av uttalanden i propositionen (Prop. 2004/05:137) bör personer som är aktuella för assisterad befruktning i prioriteringshänseende behandlas lika oavsett sexuell läggning. Det innebär att lesbiska par som söker sådan behandling ingår i prioritetsgrupp tre och att de placeras i samma vårdplaneringslista som andra par som ska få assisterad befruktning. Behandlingarna bör också ses som en del av övrig hälso- och sjukvård och sedvanliga patientavgifter gälla.

I det stora flertalet fall där lesbiska kvinnor önskar assisterad befruktning är insemination den behandling som är aktuell. Inom Stockholms län är Karolinska Universitetssjukhuset det enda sjukhus som har avtal med beställaren om sådana åtgärder. Kostnaden för sådan behandling uppskattas till ca 5000 kronor och får beaktas i avtalsförhandlingarna med sjukhuset.

Karolinska är också det enda sjukhus i länet som har rätt att utföra befruktning utanför kroppen med spermier från givare. Sådan behandling torde bli aktuell för lesbiska par endast i ett fåtal fall.

Hälso- och sjukvårdsutskottet fastställde den 17 juni 2003 att följande regler ska gälla för att komma i åtnjutande av IVF-behandling:

IVF-behandling ska avse kvinnor som är högst 38 år vid det första behandlingstillfället. Behandlingen skall avse endast det första barnet. Högst två behandlingar omfattas av den offentliga finansieringen.

Vidare beslöts att den nationella valfriheten inte ska omfatta assisterad befruktning för invånare i Stockholms län.

Hälso- och sjukvårdsutskottet beslöt vidare att ägg- och spermiedonatorer inte ska erhålla ersättning från landstinget i samband med donation

Dessa regler gäller även vid assisterad befruktning av kvinna som är registrerad partner eller sambo med annan kvinna. Begränsningen till två behandlingar förslås avse det totala antalet behandlingar som kvinnorna i samma parrelation kan erhålla. Endast en av kvinnorna får genomgå behandling.

Det är svårt att f.n. bedöma vilka de årliga kostnaderna till följd av lagändringarna kan bli men de torde uppgå till högst fem miljoner kronor och får beaktas i budget 2006.

Förslag till beslut

Föreslås att beslut fattas att assisterad befruktning enligt de nya regler som gäller från den 1 juli 2005 inom Stockholms läns landsting sker på det sätt som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Anna-Stina Nordmark-Nilsson